

PRZY SPORZĄDZANIU AKTU NOTARIALNEGO ZA JEGO WYPISY STRONA AKTU NOTARIALNEGO NIE POWINNA PŁACIĆ DODATKOWO NOTARIUSZOWI

Zgodnie **§ 12 ust. 1** rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. **w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej** (Dz. U. Nr 148, poz. 1564, zm. Dz.U. z 2005 r. Nr 11, poz. 83), za sporządzenie **wypisu, odpisu** lub **wyciągu z aktu notarialnego** lub innego dokumentu **maksymalna stawka wynosi 6 zł** za każdą rozpoczętą stronę. Z **§ 12 ust. 2** wynika, że **za stronę** uważa się tekst obejmujący nie mniej niż **25 wierszy**.

W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. **w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej** nie uwzględniono stawki **za sporządzenie odpisu aktu notarialnego**, co jest tym bardziej oczywiste, że sporządzenie odpisu **nie jest tożsame z czynnością notarialną**, polegającą na sporządzeniu **wypisu** lub **wyciągu** (por. **§ 12** rozporządzenia w związku z art. **111 § 1** i **art. 112 § 1 Prawa o notariacie**). Z tych względów notariusz pobierający opłatę wg. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. **w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej** za sporządzany akt notarialny, **nie może pobierać dodatkowo opłat za sporządzane odpisy wręczane w dniu jego podpisania** stronom aktu notarialnego, jak też **za przekazywane odpisy dla instytucji państwowych**, ponieważ maksymalna taksa notarialna ustalona w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. obejmuje całość wykonywanych czynności i nie należy tych czynności utożsamiać z **§ 12 ust. 1**, który dotyczy **wypisów** lub **wyciągów** aktów notarialnych **zarchiwizowanych**, które wydaje się zgodnie z **art. 110 § 1 prawo o notariacie** (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369, z późn. zm.), osobom na żądanie których czynność została dokonana, oraz osobom, których czynność dotyczy, jeżeli wynika to z treści czynności dla których zastrzeżono w akcie prawo otrzymania wypisu, ich **następcom prawnym**, a także innym osobom za zgodą stron lub na podstawie prawomocnego postanowienia sądu okręgowego, w którym okręgu znajduje się kancelaria notariusza.

Na uwagę zasługuje również fakt, że na notariuszu spoczywa obowiązek z urzędu przesyłania **wypisów** aktów notarialnych, odpisów lub informacji o dokonanych czynnościach do sądów lub urzędów **bez prawa pobierania wynagrodzenia** od stron aktu. Wynika to z następujących przepisów:

- **art. 40** ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku **o księgach wieczystych i hipotece** (t.j. Dz. U. z Nr 124, poz. 1361.) nakazujący notariuszowi przesłać sądowi rejonowemu prowadzącemu księgi wieczyste wypis aktu notarialnego, którego treścią jest ustanowienie, zmiana lub zrzeczenie się prawa wpisanego w księdze wieczystej, w ciągu 7 dni od sporządzenia aktu,
- **art. 23** ustawy z dnia 17 maja 1989 roku - **Prawo geodezyjne i kartograficzne** (-), nakładający na notariuszy obowiązek wysyłania organowi prowadzącemu ewidencję gruntów i budynków, wypisów aktów notarialnych zawierających dane podlegające wpisowi do tej ewidencji, w terminie **30 dni** od dnia sporządzenia aktu,
- **§ 5** rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r **w sprawie określenia rodzajów i zakresu informacji przekazywanych organom podatkowym przez sądy, komorników sądowych i notariuszy oraz terminu, formy, z uwzględnieniem formy wypisu aktu i sposobu ich przekazywania** (Dz.U. z 2004 r. nr 156, poz. 1640, zm. 2009 r. nr 33, poz. 252) nakazujące notariuszom przekazywania organom podatkowym **wypisy aktów notarialnych** sporządzonych w poprzednim miesiącu dokumentujących czynności prawne, które mogą spowodować powstanie zobowiązania podatkowego,

Objaśnienia wyrażeń ustawowych

Odpis to dokument zawierający dane z oryginalnego dokumentu źródłowego. Odpis może być **pełny** lub **skrócony**, zawierający tylko niektóre dane z dokumentu źródłowego. Obecnie odpisy często zastępuje się potwierdzonymi kserokopiami. W sprawach znacznej wagi wymagane jest potwierdzenie notarialne.

Wypis jest znaczeniowo co **odpis** z tą różnicą, że z wypisem mam do czynienia w sytuacji, gdy dokument jest zarchiwizowany wówczas mówimy o wydanie wypisu

Wyrok SN z dnia 4 listopada 2003 r. oznaczony sygn. akt III SZ 1/03.

Uchwała Rada Izby notarialnej, obciążająca strony obowiązkiem ponoszenia kosztów przekazywania urzędowi skarbowemu odpisów aktów notarialnych dotyczących czynności cywilnoprawnych stanowiących przedmiot opodatkowania, jest sprzeczna z prawem.

Źródło; Orzecznictwo Sądu Najwyższego Zbiór Urzędowy Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych 2004/16/292

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 listopada 2003 r. skargi Ministra Sprawiedliwości na uchwałę Rady Izby Notarialnej w Warszawie [...] z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie wynagrodzenia za sporządzenie odpisu aktu notarialnego.

u c h y l i ł zaskarżoną uchwałę i przekazał sprawę Radzie Izby Notarialnej w Warszawie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Uchwałą [...] z dnia 20 grudnia 2002 r., która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2003 r., Rada Izby Notarialnej w Warszawie, powołując się na **art. 35 pkt 2** ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369), postanowiła, że „za sporządzenie odpisu aktu notarialnego, o którym mowa w **art.18 ust. 3a** ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. **o podatku od spadków i darowizn** (Dz.U. z 1997 r. Nr 16, poz.89, Nr 34, poz.209, Nr 137, poz.926 i Nr 139, poz.932, z 2000 r. Nr 13, poz.169, Nr 22, poz.270 i Nr 120, poz.1268, z 2001 r. Nr 8, poz.64 oraz z 2002 r. Nr 200, poz.1681) i **art.10 ust.3b** ustawy z dnia 9 września 2000 r. **o podatku od czynności cywilnoprawnych** (Dz.U. Nr 86, poz.959 i Nr 103, poz.1099, z 2001 r. Nr 100, poz.1085 oraz z 2002 r. Nr 121, poz.1031) notariuszowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - **Prawo o notariacie** (Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369)".

Zgodnie z uchwałą „wynagrodzenie to obciąża solidarnie uczestników (strony) aktu notarialnego (**art. 89 § 1** Prawa o notariacie)". W dniu 15 kwietnia 2003 r. **Minister Sprawiedliwości** zaskarżył tę uchwałę na podstawie **art. 47 § 1** Prawa o notariacie. Zarzutem sprzeczności z prawem objął **brak kompetencji organu samorządu notarialnego do stanowienia o wynagrodzeniu za czynności notarialne**, jak też uchwalania wytycznych interpretacyjnych w sprawie stosowania taksy notarialnej. Podniósł również, że - podejmując zaskarżoną uchwałę - Rada Izby Notarialnej stworzyła wbrew prawu podstawę do pobierania przez notariuszy wynagrodzenia, które nie zostało przewidziane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 kwietnia 1991 r. w sprawie taksy notarialnej (Dz.U. Nr 33, poz. 146 ze zm.), ani też w powołanych w uchwale ustawach podatkowych. Przedstawiciel Okręgowej Rady Notarialnej w Warszawie wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Notariusze, którzy są płatnikami podatków przewidzianych w ustawach z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (jednolity tekst: Dz.U. 1997 r. Nr 16 poz. 89 ze zm.) oraz z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. Nr 86, poz. 959 ze zm.), zostali zobowiązani do przekazywania urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na siedzibę płatnika odpisów sporządzanych aktów notarialnych dotyczących czynności cywilnoprawnych, stanowiących przedmiot opodatkowania. Obowiązek ten został nałożony na notariuszy przepisem **art. 10 ust. 3b** ustawy z dnia 9 września 2000 r. **o podatku od czynności cywilno-prawnych** (Dz.U. Nr 86, poz. 959 ze zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 czerwca 2002 r. o zmianie ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. Nr 121, poz. 1031), oraz przepisem **art. 18 ust. 3a** ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. z 1997 r. Nr 16, poz. 89 ze zm.), w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 października 2002 r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. Nr 200, poz. 1681).

Podjęcie przez Radę Izby Notarialnej w Warszawie zaskarżonej uchwały było podyktowane brakiem regulacji w zakresie refundowania kosztów wykonania tych nowych obowiązków,

jednak próba wypełnienia tej luki w drodze przyjętej przez Radę nie może być uznana za prawidłową. Zgodnie z **art. 35 pkt 2 Prawa o notariacie**, na który powołano się przy podjęciu uchwały, **do zakresu działania rady izby notarialnej należy nadzór nad wykonywaniem obowiązków przez notariuszy, asesorów i aplikantów notarialnych oraz nad przestrzeganiem przez nich powagi i godności notariusza**, w przepisie tym nie przewidziano natomiast uprawnień uchwałodawczych tego organu ani jakichkolwiek kompetencji do stanowienia norm regulujących wynagrodzenie za czynności notarialne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 1996 r., III SZ 3/96, OSNAPiUS 1997 nr 11, poz. 204). Z tego względu zaskarżona uchwała jest sprzeczna z prawem, gdyż bez wymaganego upoważnienia ustawowego wkracza w sferę zastrzeżoną dla właściwych organów państwowych. Wadliwe było także odwołanie się w zaskarżonej uchwale do **art. 5 Prawa o notariacie**, który przewiduje, że za dokonanie czynności notarialnych notariuszowi przysługuje wynagrodzenie określone na podstawie umowy ze stronami czynności, nie wyższe jednak niż maksymalne stawki taksy notarialnej właściwe dla danej czynności, przy czym taksę ustala, w drodze rozporządzenia, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Finansów i po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej. Tak więc wynagrodzenie notariusza nie tylko nie może wykraczać poza stawki oznaczone w rozporządzeniu w sprawie taksy notarialnej, lecz notariusz nie może również w umowie ze stronami ustalić wynagrodzenia za czynność nieprzewidzianą w tym rozporządzeniu.

W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 kwietnia 1991 r. **w sprawie taksy notarialnej** nie uwzględniono stawki **za sporządzenie odpisu aktu notarialnego**, co jest tym bardziej oczywiste, że sporządzenie odpisu **nie jest tożsame z czynnością notarialną**, polegającą na sporządzeniu **wypisu** lub **wyciągu** (por. **§ 12** rozporządzenia w związku z **art. 111 § 1** i **art. 112 § 1** Prawa o notariacie).

Przepisy rozporządzenia o taksie, mieszczące się w ramach upoważnienia ustawowego, nie dotyczą także czynności nałożonych na notariusza z mocy **art. 18 ust. 3a** ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. **o podatku od spadków i darowizn** i **art. 10 ust. 3b** ustawy z dnia 9 września 2002 r. **o podatku od czynności cywilnoprawnych**; czynności te - zgodnie z **art. 7 § 1 Prawa o notariacie** - obciążają notariusza na podstawie przepisów odrębnych, jako płatnika, pobierającego podatki i opłaty skarbowe.

Skarżący trafnie zatem podnosił, wskazując na wkroczenie przez Radę w materię zastrzeżoną dla rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, że zaskarżona uchwała narusza przepisy rozporządzenia o taksie notarialnej w związku z **art. 5 Prawa o notariacie**.

Uzasadnienie znajduje również zarzut naruszenia **art. 89 § 1** Prawa o notariacie przez ustalenie solidarnego obowiązku stron aktu notarialnego pokrywania opłat za **odpis** aktu sporządzany dla potrzeb podatkowych, gdyż **przepis ten nie pozwala na obciążanie stron czynności notarialnej jakimikolwiek dodatkowymi świadczeniami na rzecz notariusza**, lecz **ustanawia jedynie solidarną odpowiedzialność stron z tytułu należnego notariuszowi wynagrodzenia na podstawie taksy notarialnej**. Należy jeszcze podkreślić, że notariusz, wykonujący czynności polegające na obliczaniu i pobieraniu od podatnika podatku i wpłacania go we właściwym terminie organowi podatkowemu, podlega przepisom prawa podatkowego (**art. 8** ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - **Ordynacja podatkowa**, Dz.U. Nr 137, poz. 926 ze zm.). **Czynności te obejmują również** sporządzenie dokumentów podatkowych, **w tym odpisu aktu notarialnego**, i objęte są potrącanym z należnego podatku zryczałtowanym wynagrodzeniem przewidzianym w **art. 28 § 1** Ordynacji podatkowej. Wynagrodzenie to przysługuje z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa, w kwotach określonych w **§ 5** rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 maja 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 40, poz. 463 ze zm.), wynoszących **0,3%** podatku.

Z tych względów Sąd Najwyższy, stosownie do **art. 47 § 2** Prawa o notariacie, orzekł jak w sentencji.

Kodeks Etyki Zawodowej Notariusza

*Notariat jest niezbędnym uczestnikiem tworzenia i urzeczywistniania struktur prawnych wolnego rynku. Notariusz wykonuje funkcje publiczne i jest wyposażony przez Państwo w moc nadawania charakteru urzędowego oświadczeniom osób, które się do niego o to zwracają oraz w moc nadawania takiego charakteru innym czynnościom przewidzianym przez prawo. Notariusz zapewnia stronom bezpieczeństwo obrotu, a swoją pracę wykonuje w ramach wolnego zawodu, stosując przepisy obowiązującego prawa i przestrzegając zasad etyki i praw człowieka oraz dbając o godność zawodu. Dlatego w oparciu o art. 40 § 1, pkt 7 Prawa o notariacie Krajowa Rada Notarialna uchwała **Kodeks Etyki Zawodowej Notariusza**.*

ROZDZIAŁ 1 Przepisy ogólne

§ 1

Notariusz jest zobowiązany do przestrzegania podstawowych zasad moralnych, a także zasad etyki zawodowej objętych niniejszym Kodeksem.

§ 2

Organy samorządu notarialnego czuwają nad przestrzeganiem przez notariuszy zasad wymienionych w § 1 oraz reagują na łamanie tych zasad.

§ 3

Notariusz po powołaniu obowiązany jest w czasie najbliższego Zgromadzenia Notariuszy Izby potwierdzić, że zaznajomił się z treścią niniejszego Kodeksu i złożyć następujące przyrzeczenie: "Oświadczam, że zapoznałem się z treścią Kodeksu Etyki Zawodowej Notariusza i uroczyście przyrzekam przestrzegać jego postanowień".

§ 4

1. Naruszenie obowiązków wynikających z zasad objętych niniejszym Kodeksem stanowi uchybienie powadze i godności zawodu, za które notariusz odpowiada dyscyplinarnie na podstawie **art. 50 Prawa o notariacie**.
2. Zasady objęte niniejszym Kodeksem należy stosować odpowiednio do publicznej działalności pozazawodowej notariusza.

§ 5

Przepisy niniejszego Kodeksu stosuje się odpowiednio do emerytowanych notariuszy, asesorów notarialnych i aplikantów notarialnych.

ROZDZIAŁ 2 Obowiązki ogólne notariusza

§ 6

Podstawowymi zasadami obowiązującymi notariusza są: **uczciwość, rzetelność, niezależność** oraz **bezstronność** i zachowanie tajemnicy zawodowej.

§ 7

Notariusz winien swą postawą i działaniem dawać dobre świadectwo zawodowi oraz dbać o powagę, honor i godność zawodu.

§ 8

Notariusz obowiązany jest dbać o przestrzeganie zasad etyki również przez innych członków swojego środowiska zawodowego oraz przez swoich pracowników.

§ 9

Notariusz winien rozwijać swą wiedzę zawodową w celu podnoszenia jakości świadczonych usług w szczególności poprzez udział w szkoleniach i seminariach.

§ 10

Notariusz jako osoba zaufania publicznego wyposażona przez Państwo w określone funkcje władcze, winien dokładać starań, aby w działaniach zachować równowagę między publicznym ich charakterem a swym statusem wolnego zawodu.

§ 11

1. Notariusz zobowiązany jest dokonywać czynności zawodowych zgodnie z prawem, według najlepszej woli i wiedzy oraz z należyłą starannością.

2. Zgodność z prawem czynności notarialnej nie wyklucza odpowiedzialności dyscyplinarnej notariusza, jeśli czynność ta została dokonana z naruszeniem zasad etyki zawodowej notariusza.

§ 12

1. Notariusz obowiązany jest dokonywać wszelkich czynności notarialnych osobiście.
2. Nie jest dopuszczalna zgoda notariusza na to, aby osoba korzystająca z bliskich związków z notariuszem wyręczała go w jakichkolwiek działaniach przypisywanych wyłącznie notariuszowi.

§ 13

1. Notariuszowi nie wolno poza wynagrodzeniem uzyskiwać innych korzyści ze spraw będących przedmiotem czynności.
2. Notariuszowi nie wolno w związku z czynnościami notarialnymi wynagradzać osób nie zatrudnionych w kancelarii, ani też uzyskiwać od nich dodatkowych korzyści.

§ 14

1. Notariuszowi wolno prowadzić kancelarię tylko w jednym lokalu w miejscowości, w której Minister Sprawiedliwości wyznaczył mu siedzibę kancelarii.
2. Przepis ten stosuje się odpowiednio do kancelarii prowadzonej przez notariuszy w formie spółki cywilnej lub partnerskiej.

ROZDZIAŁ 3

Obowiązki notariusza wobec stron czynności

§ 15

1. Notariusz obowiązany jest do zastosowania takich rozwiązań prawnych, które odpowiadają woli klienta.
2. Starania notariusza w spełnieniu woli klienta nie mogą prowadzić do obejścia prawa.

§ 16

Notariusz zapewniając stosowanie prawa w sposób odpowiadający woli i intencjom stron jest jednocześnie zobowiązany do zachowania lojalności wobec Państwa.

§ 17

Notariusz obowiązany jest dbać o zachowanie powagi urzędu i niezależności, gdy stroną czynności są instytucje państwowe, samorządowe i inne, przy jednoczesnym zachowaniu należytego szacunku wobec osób te instytucje reprezentujących.

§ 18

W wypadku konfliktu między stronami bądź oczywistej sprzeczności ich interesów - notariusz obowiązany jest odmówić dokonania czynności.

§ 19

Notariusz, wykonując swój zawód, ma obowiązek postępować zgodnie z zasadą, że dokonywanie czynności to nie tylko jego prawo, ale przede wszystkim ustawowy obowiązek.

§ 20

1. Każde zaniechanie przez notariusza dokonania żądanej czynności dopuszczalnej przez prawo jest odmową jej dokonania. Nie jest takim zaniechaniem wyznaczenie przez uzasadnionego terminu dokonania czynności, bądź żądanie notariusza przedłożenia dokumentów niezbędnych do dokonania czynności.
2. Powyższe stosuje się również do czynności dokonywanych poza kancelarią.
3. Notariusz może odmówić dokonania czynności klientowi, który zachowuje się obraźliwie lub uniemożliwia mu godne wykonywanie zawodu.

§ 21

1. Notariusz obowiązany jest zapewnić klientom warunki do swobodnego składania oświadczeń oraz zachowania tajemnicy.
2. Notariusz obowiązany jest zapewnić bezpieczne przechowywanie całej dokumentacji, dotyczącej dokonywanych czynności, gwarantujące zachowanie tajemnicy notarialnej.

§ 22

Obowiązkiem notariusza jest dbanie o zachowanie tajemnicy zawodowej przez jego pracowników na zasadach obowiązujących jego samego.

§ 23

1. Zachowanie tajemnicy w rozumieniu art. 18 Prawa o notariacie należy również do podstawowych obowiązków etycznych notariusza jako powiernika swoich klientów.

2. Tajemnica, o której mowa w ust. 1, obejmuje wszelkie informacje jakie doszły, do wiadomości notariusza w związku z dokonywaną czynnością.

§ 24

1. Obowiązek zachowania tajemnicy wiąże notariusza również:
 1. po jego odwołaniu;
 2. po śmierci uczestnika czynności.
2. Od obowiązku zachowania tajemnicy zwalnia notariusza orzeczenie sądu albo zgodne oświadczenie wszystkich uczestników czynności notarialnej.

ROZDZIAŁ 4

Obowiązki notariusza wobec innych notariuszy

§ 25

Notariusz powinien kierować się zasadą lojalności, życzliwości i szacunku w stosunku do innych notariuszy, zachowując wszakże prawo do oceny ich pracy, a zarazem wystrzegając się jakichkolwiek form nieuczciwej konkurencji zawodowej.

§ 26

Nieuczciwa konkurencja przejawia się w szczególności w:

1. faktycznym współdziałaniu z osobami, które zawodowo bądź w innej formie doprowadzają notariuszowi klientów. Rażącem naruszeniem zasady wolnego wyboru jest stosowanie odpłatności wobec takich osób,
2. przyciąganiu klientów poprzez zaproponowanie niższego wynagrodzenia, co jest szczególnie rażącem przypadkiem nieuczciwej konkurencji,
3. stałym stosowaniu, w zależności od przewidywanych przyszłych korzyści własnych, niższych stawek wynagrodzenia w odniesieniu do klientów lepiej sytuowanych materialnie, a wyższych - w odniesieniu do klientów gorzej sytuowanych,
4. monopolizowaniu korzystnych pod względem wynagrodzenia czynności aktowych, przy wykorzystywaniu pomocy przedstawicieli organów administracji i podmiotów gospodarczych,
5. aktywnej postawie notariusza zmierzającej do skupiania w swoim ręku monopolu na powtarzające się czynności aktowe, w których stroną są wskazane w pkt. 4 organy i podmioty,
6. zabieganiu o klienta kosztem merytorycznej jakości czynności i z przekroczeniem przez notariusza granic własnego doświadczenia i własnej wiedzy fachowej,
7. dokonywaniu czynności poza siedzibą własnej kancelarii, z częstotliwością albo w warunkach, które wskazują na naruszenie zasady lojalności,
8. odsyłaniu klientów do innych notariuszy w sprawach pracochłonnych, a mało dochodowych,
9. systematycznym świadczeniu usług przy demonstrowaniu postawy przekraczającej granice uprzejmości - również poprzez zaniechanie żądania niezbędnej dokumentacji i rezygnacji z innych wymagań, które zapewniają prawidłowość dokonanej czynności.

§ 27

Do działań nieuczciwej konkurencji zalicza się również uprawianie reklamy osobistej, w jakiegokolwiek postaci.

§ 28

1. Informacji o notariuszach udzielać mogą środkiem przekazu tylko organy samorządu notarialnego.
2. Notariusz winien jest wcześniej informować Radę Izby Notarialnej o swym udziale bądź współpracy z jakimkolwiek środkiem przekazu publicznego.

§ 29

1. Notariuszowi nie wolno dokonywać czynności, do udokumentowania której przystąpił już wcześniej inny notariusz.
2. Zakaz wskazany w ust. 1 nie został naruszony wówczas, gdy notariusz, który dokonał czynności,
3. porozumiał się uprzednio z notariuszem, do którego strony zwróciły się wcześniej, lub gdy okoliczności wskazują na to, że strony dobrowolnie zrezygnowały z usług tego notariusza.

§ 30

Notariuszowi nie wolno bez zgody Rady Izby Notarialnej otwierać kancelarii w budynku, w którym mieści się już inna kancelaria.

§ 31

Notariusza obowiązuje zakaz krytykowania wobec klientów czynności dokonanych przez innych notariuszy.

§ 32

Niedopuszczalne jest przejmowanie pracowników, aplikantów lub asesorów innego notariusza bez uprzedniego porozumienia się z nim.

§ 33

Gdy istnieje zatarg między notariuszami, mogą oni wystąpić w sporze sądowym po uprzednim przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez Radę Izby Notarialnej.

§ 34

1. Powierzoną notariuszowi kontrolę innego notariusza obowiązany jest on przeprowadzić rzetelnie i obiektywnie.
2. Notariusz przeprowadzający kontrolę jest związany tajemnicą zawodową.
3. Kontrolowany notariusz winien ułatwić osobie kontrolującej wykonywanie jej zadania, i to bez względu na to, czy jest ona, czy też nie jest notariuszem, oraz traktować ją z należytą uprzejmością.

§ 35

Osoba kontrolująca winna zaznajomić kontrolowanego ze spostrzeżeniami o stwierdzonych nieprawidłowościach, wydać stosowne zalecenie i dołączyć do swego sprawozdania wyjaśnienia osoby kontrolowanej w przypadku, gdy sporządzone zostały na piśmie.

ROZDZIAŁ 5

Obowiązki notariusza wobec współpracowników

§ 36

Notariusz obowiązany jest zapewnić asesorom, aplikantom i pracownikom administracyjnym swej kancelarii zadowalające warunki pracy oraz umożliwić im udział w szkoleniach.

§ 37

Notariusz winien na bieżąco kontrolować pracę osób wymienionych w **§ 36**.

§ 38

Notariusz obowiązany jest zadbać o to, aby każdy z jego pracowników przed przystąpieniem do pracy w kancelarii:

1. został poinformowany o obowiązkach określonych w § 24,
2. złożył zobowiązanie do ich przestrzegania.

ROZDZIAŁ 6

Wzajemne obowiązki samorządu notarialnego i notariuszy

§ 39

Rada Izby Notarialnej winna:

1. dbać o honor notariuszy i zachowanie szacunku dla nich,
2. dbać o przestrzeganie przez notariuszy Prawa o notariacie,
3. troszczyć się o to, aby notariusze i asesorzy wykonywali swój zawód sumiennie i rzetelnie.

§ 40

1. Notariusz wybrany do samorządu winien uczestniczyć w jego pracach.
2. Każdy członek samorządu notarialnego winien swą postawą i działaniem dawać świadectwo zasadzie, według której funkcje i zadania samorządu notarialnego mają wobec społeczności notariuszy przede wszystkim charakter służebny.
3. Każdy członek samorządu winien w szczególności dążyć do realizowania woli ogółu notariuszy, działając rozważnie i zgodnie ze swą najlepszą wiedzą dla ich dobra.

§ 41

Na żądanie notariusza Rada Izby Notarialnej obowiązana jest wysłuchać jego uwag lub wniosku.

§ 42

1. Prezes organu samorządowego po otrzymaniu informacji o łamaniu zasad uczciwości zawodowej i po wysłuchaniu notariusza winien wezwać go do przestrzegania zasad etyki zawodowej.
2. Niezastosowanie się do wezwania, o którym mowa w ust. 1, pociąga za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną.

§ 43

Obowiązkiem notariusza jest przestrzeganie postanowień zawartych w uchwałach organów samorządu.

§ 44

1. Obowiązkiem notariusza jest współdziałanie z władzami samorządu i lojalność wobec jego organów.
2. Notariusz jest obowiązany do przedłożenia organowi samorządu informacji i materiałów dotyczących wykonywanego zawodu, jakich organ zażąda.
3. Notariusz obowiązany jest stawić się w miejscu posiedzeń Rady swej Izby Notarialnej, na jej wezwanie.

§ 45

Niedopuszczalne jest podejmowanie przez notariusza działań zastrzeżonych wyłącznie do właściwości organu samorządowego.

§ 46

1. Notariusz obowiązany jest uczestniczyć w walnych zgromadzeniach notariuszy właściwej Izby.
2. Nieuczestniczenie w zgromadzeniu, o którym mowa w ust 1, notariusz obowiązany jest usprawiedliwić.

§ 47

Niniejszy Kodeks wchodzi w życie z dniem **1 stycznia 1998 roku**.

Źródło: [Materiał ze strony KZLiS]